

M. T. R. COLLEGE, SURAT

Manuscripts Library

No. Ref.
Ser.

215

Title: Griha Shanti
Vidya

Handwritten note:
Vidya

Incomplete

215

:	Griha Shānti Vidya	Title
:	:	: Author
:	:	: Editor
:	:	: Year, Vols.
:	:	: Publisher
215	:	: Remarks

लतापीठे आगतः॥ आ वमनं प्राणायामः॥ आयाता व्रतानां ब्राह्मणानां वरणाश्रमहंकरिष्ये॥
 व्रतेषु ब्राह्मणेऽप्येवमासनां॥ इदमत्रः॥ वंदेनां॥ अर्चयिष्यामि॥ पुष्पोलि॥ यथाहं॥ आने॥ व्रते
 षु॥ कुंडलमुद्रिकावासांसितत्वात्ताय यथाशक्ति इत्येव व्रतेषु॥ यथासंपन्नेनानेन भोजनेन॥ व्र
 तेषु ब्राह्मणानामुपोसिते॥ इमां यथाशक्ति दक्षिणां व्रते॥ अथ पूर्वोक्तं॥ व्रतानां ब्राह्मणानां वरणा
 श्रमविधेः परिपूर्णमस्तु॥ स्वस्तिवाचनं॥ वरणाश्रमी॥ अथ यागस्मृतिः पत्नौ नवतो मयि ति मया
 सुप्रसारं प्रकृत्य मेत कर्मविधानतः॥ १॥ अनेनैवोपहारेण सर्वविधिवद्भवतु॥ पंचवक्त्रं॥ स्थापनं॥
 ॥ पात्रासादनं॥ उरुपात्रं॥ वरुस्ताली॥ कुशाः॥ उरुवलेमृदालो॥ कंठापात्रं॥ सविविधैः शर्पैर्मित्तलं॥
 बर्हिः॥ इधमा॥ आज्यं॥ आज्यस्ताली॥ समित्रयं॥ संतो गक्रिवाः॥ सुकृत्वौ॥ पूर्णपात्रं॥ प्रावं
 प्रावं आसादयेत्॥ इदं सूत्रं॥ इमं स्तोमकं॥ ३॥ पूर्वोक्तं परिष्कारं दक्षिणां व्रतं ब्रह्मासनात्

त्रप्रागयक्रुत्वा स्तरणं स्तिष्ठां पुरस्तात् सत्यं चरन्ति एतस्य पाणो नोपकतिश्चिक्या वांगुत्या
ब्रह्मा मता नृणामत्रि संगृह्य दक्षिण परमं मदेवंतिरस्यति । त्रीतिरस्तपरावसः ॥ अप उपस्य
नृपा उच्चावसाः सरेनेमीरामि । अनेन ब्रह्मा मनेन उपविशति ॥ यावत्कर्म समाप्यते तावच्चं ब्रह्म
नवनवामि ॥ तेनैव प्रत्यावृत्य आसादिता नोपात्राणं प्रोक्षणां पश्चादेयैः स्वं स्तरणं । ततो लूखल
मुसलकं सदावः शृणुमि दत्तं । कंसेन दविर्निविपिग्रहणं । उच्चादित्या यत्ता जुष्टं निर्वपामि ॥ सोमा
यत्ता ॥ नोमायत्ता । बुधायत्ता । बृहस्पतयेत्ता ॥ शुक्रायत्ता ॥ उश्चानेश्वरायत्ता ॥ त्रिरादेवत्ता
एणा उक्ते तु सत्त्वा ॥ दिङ्मन्त्री ॥ त्रिः स्वं उतं । त्रिः रुतवनं ॥ त्रिः प्रहा लनं ॥ एवाथप वित्रांतर्दितेते दुला
तावपनं । वराधिश्रयणं ॥ इष्टाने अराणं स्थापनं ॥ श्वेतवस्त्रोपरि अक्तंतुलैः ॥ अष्टहले रत्नत्वा । व
उरस्वं वतुषरि गृहं कर्त्तव्यं ॥ कसरेण नवग्रहाणि लिखेत् । मध्ये दत्तं । आदित्यार्थे ॥ १ ॥ अग्नि को
त्तया ॥ दक्षिणे नृमित्रं लक्ष्मं दक्षिणे विधीयते । बुधस्य पश्चिमं विष्णुस्य दक्षिणं । शुक्रेण उत्तरं । अश्विनं दक्षिणे ।
रतः कालः । केतुश्चित्रं दक्षिणे ॥

अहंकारवि

एवतुरसंमोमार्थे॥२॥त्रिकोणंरक्षितेजोमार्थे॥३॥इरातेवाणमदृशंबुधार्थे॥४॥उत्तरेवतुरसं
हीधंगुर्वर्थे॥५॥पूर्वपंचकोणंशुक्रार्थे॥६॥पश्चिमेष्वधुषाकारंशतेश्वरार्थे॥७॥नैऋतेरक्षार्थे॥
८॥वायव्यधुषाकारंकेतुर्थे॥९॥मध्येर्धुर्धुवःस्वःसूर्यस्थापयामि॥१०॥मोमं॥११॥जौमंस्था॥१२॥
॥बुधंस्था॥१३॥रहस्यंस्था॥१४॥शुक्रंस्था॥१५॥इरातेश्वरंस्था॥१६॥राक्षंस्था॥१७॥केतुंस्थाप
यामि॥१८॥जास्करस्योत्तरे॥१९॥उत्तरांशुंस्था॥२०॥मोमस्याग्रेर्धुमां॥२१॥जौमस्यरक्षितेस्कंदं॥२२॥
॥बुधस्यपश्चिमेष्विष्णुं॥२३॥गुरोःपूर्वप्रजापतिं॥२४॥शुक्रस्यपूर्वेर्इंद्रं॥२५॥इरातेश्वरस्यनैऋतेय
मं॥२६॥राक्षोःरक्षितेकांतं॥२७॥केतुर्नोरक्षितेवित्रं॥२८॥गृहदेवतयोर्मध्येअधिदेवान्निवेशये
क्रमेण॥अग्निः॥२९॥आपः॥३०॥सिति॥३१॥विष्णुः॥३२॥इंद्रां॥३३॥इंद्राणी॥३४॥प्रजापतिं॥३५॥सर्वं
॥३६॥ब्रह्माणं॥३७॥राक्षोःरक्षितेगणेशं॥३८॥इरातेश्वरादुत्तरेर्दुर्गां॥३९॥शुक्रादुत्तरेर्वायुं॥४०॥राक्षोः

दक्षिणे आकाशं ॥ ४ ॥ केतुम् अश्विनी कुमारं ॥ ५ ॥ इति पंचलोकपालाः ॥ ६ ॥ अथ दक्षिणाः ॥
 अष्टकोणः दक्षिणः पूर्वद्वारे ॥ ७ ॥ अश्विनी ॥ ८ ॥ दक्षिणे ॥ यमोश्चैतदिति ॥ ९ ॥ पश्चिमे वरुणं ॥ १० ॥ वायव्यं
 ॥ ११ ॥ उत्तरे ॥ कुबेरं ॥ १२ ॥ ईशानं ॥ १३ ॥ पूर्वज्ञानयोर्मध्ये ब्रह्माणं ॥ १४ ॥ तैत्तिरीयश्चिमेयोर्मध्ये विष्णुं ॥
 १५ ॥ पूर्वद्वारे कुबेरं ॥ १६ ॥ दक्षिणे यमं ॥ १७ ॥ पश्चिमे यमं ॥ १८ ॥ उत्तरे अथर्वविदं ॥ १९ ॥ अथ नक्षत्राणां
 स्थापनं ॥ २० ॥ दक्षिणादिप्रादक्षिणेन समसमवतुर्दिक्षु स्थापयेत् ॥ अश्विनी नक्षत्राणां स्थापयामि ॥
 त्याहिनी स्थापयेत् ॥ तैत्तिरीयवाक् ॥ उत्तरे भ्रूवं ॥ लक्ष्मीं ॥ दक्षिणे रुद्रं ॥ कलशं ॥ उत्तरे ज्ञानमं धर्मोक्तं ॥
 २१ ॥ नक्षत्राणां स्थापनं ॥ कलशं स्थापयेत् ॥ समसमं ॥ ज्ञानं प्रयेत् ॥ चमिमा ॥ उषधी प्रहेपेत् ॥ देवो
 बोधनं स्तिपेत् ॥ अनिवन्नावसं परिधापयेत् ॥ वेदं ॥ द्दिशं स्तिपेत् ॥ मेघातं ॥ पूर्णपात्रमुपरिधापयेत् ॥ अहोति ॥
 ॥ अथ मूलाणि ॥ तालिकेरं ॥ मदस्वदीपेरं ॥ नक्षत्राणां क ॥ २२ ॥ आदित्यादीन् वयं स्थापितदेवतामदित्ता ॥ ३

न आवाहयामि ॥ समावागं कृतमिति प्रतिष्ठा ॥ आदित्यादिभ्यो यदाः स्थापितदेवतामदित्ता ॥ सुप्रति
 ष्ठावरदानं वेत्तु ॥ आचमनं ॥ प्राणायामं ॥ सोममामृतां ॥ इदेत्यादि ॥ आदित्यादीन् वयं स्थापितदेवतामदित्ता
 यवतमं करिष्ये ॥ उ आदित्याय सोमाय सपरिवाराय नमः ॥ १ ॥ सोमाय ॥ २ ॥ त्र्यम्बाय ॥ ३ ॥ बुधाय ॥ ४ ॥
 हस्तये ॥ ५ ॥ शुक्राय ॥ ६ ॥ राशे ॥ ७ ॥ राशे ॥ ८ ॥ केतुम् ॥ ९ ॥ आदित्याय यदेवतामो नमः ॥
 अथादित्याय यदेवतामो नमः ॥ गणेशाय नमः ॥ पंचलोकपाले नमः ॥ इन्द्राय नमः ॥ इन्द्राय नमः ॥
 मः ॥ इन्द्राय नमः ॥ यमं नमः ॥ यमं नमः ॥ यमं नमः ॥ यमं नमः ॥ यमं नमः ॥ यमं नमः ॥ यमं नमः ॥
 तिनक्षत्रे नमः ॥ तैत्तिरीयवाक् ॥ उत्तरे भ्रूवं ॥ लक्ष्मीं ॥ दक्षिणे रुद्रं ॥ कलशं ॥ उत्तरे ज्ञानमं धर्मोक्तं ॥
 तां नमः ॥ मंथपाधिष्ठाने देवतामो नमः ॥ पुष्पाणि प्रतिगृह्यतां ॥ आदित्यादिभ्यो नमः ॥ देवो
 पां फलार्घ्यां पुत्रं पुष्पं ॥ रूपं देहि फलेन ॥ आदित्यादिभ्यो नमः ॥ फलार्घ्यं समर्पयामि नैवेद्यं ॥

मां यथाज्ञतां प्रजां आदित्यादिभ्यो नवग्रहस्यो नैवेद्यं वः स्वादा ॥ नैवेद्यां ते आचमनं ॥ अथ नमस्कारः ॥
 तमो रथमादित्याय श्लोकः ॥ आदित्यादिभ्यो नवग्रहस्यः स्थापिते देवतासहितेभ्यो नमस्कारं करोमि ॥
 अथ प्रवेदिरिति ॥ आदित्यादीनां नवग्रहाणां स्थापिते देवतासहितानां स्थापनप्रतिष्ठापनविधेः
 ॥ त्रिप्रदक्षिणं मे ह्येतावधत्ते ॥ अतानिधारणं उदयुद्दामनं ॥ अतनिधारयेत् ॥ अग्रिममाधानं कृ-
 वीत ॥ कुत्रोः समंतं परिमृणुयात् ॥ पुरस्तात् ॥ दक्षिणतः ॥ उत्तरतः ॥ पश्चात् ॥ त्रिवर्तं पंचवर्तं वा ॥ अथ
 रुत्तरतः प्रणीतामने ॥ प्रोक्षमिधमाधानं ॥ मुनसां प्रजापतये स्वादा ॥ आज्ञासंस्कारः ॥ तत्र दक्षिण-
 दः प्रादेशमात्रे पवित्रे देवकुरुते ॥ पृथ्वीमंतर्धाय चित्तं नितनरेवनापवित्रे स्थावैस्त्वमौ ॥ विष्णोर्मन-
 सा प्रेतस्त्वृत्तिं संप्रया ॥ उत्पुनातु ॥ उदयग्रासां पवित्राग्रासं गुणानां वोपकनिष्ठायां वांगुलिमा-
 मनि संगृह्णाकस्त्रिरुत्पुनातु ॥ उदिवस्तामवितोत्पुनातु ॥ त्रिदशं पवित्रं ॥ वसोः सूर्यस्परस्मिनि

यद्विज्ञोति ॥
 ४

: ॥ सद्य जुषादिसंज्ञी ॥ अथैने अक्षिरक्तस्य अथोक्तता ॥ आज्ञाधिअयणं ॥ उदयुद्दामनं ॥ पूर्वमा-
 ज्ञं ॥ अपरः स्थालीपाकामादनं ॥ उदिविते ॥ ३ ॥ उदिवसवितः ॥ समित्वाणि प्रपदेवैरूपास्तजपः ॥
 उतपश्चते ॥ द्यौः ॥ उदिविरूपास्तोमि ॥ पुत्राय नमः ॥ अततानुत्तरणः ॥ शिरसि ॥ समिधोम ॥ स्क्रु-
 सुवोमेत्तएवमंमार्जनं ॥ प्रतपनं ॥ अयुत्तणः ॥ पुनः प्रतपनं विधायो स्क्रुवेण ॥ अं ॥ स्क्रुवितुर्गृही-
 ता ॥ प्रथमः ॥ द्वितीयः ॥ तृतीयः ॥ चतुर्थः ॥ अथ ये स्वादेति परमेषी ॥ यजुर्देहः ॥ अग्निदेवता ॥ नवे-
 यदमरवशांतिकर्मणि प्रथमं आज्ञागहोमे विनियोगः ॥ उदिवयस्वादा ॥ उत्तरतो नुक्रयात् ॥ एवं
 सोमायेति दक्षिणतः ॥ मध्ये प्रधानदोमः ॥ पुरस्तात् ॥ हृतं ॥ मध्यात् ॥ वक्षिहि ॥ अवदाने वस्ता ॥ प्रतिपुरस्ता-
 त् ॥ हृतं ॥ हृतासंगः ॥ २ ॥ आदित्याय स्वादेति ॥ यजुः ॥ आदित्यदेवता ॥ प्रधानदोमे विनियोगः ॥
 उदिवयस्वादा ॥ एवं सोमाया नोमाया बुधाय ॥ इहस्यतये ॥ शुक्राय ॥ नौनेश्वराय ॥ राहवे ॥ के

अस्मिन्नेतद्वत्कृतं कृतं वा साधिके तया। अष्टाविंशतिरहोवा। एकैकस्य तु हेमयेत् उक्तानेनैव हस्तेन श्रुत्ये एपि डितो। सं० हिता
मुक्तिपाणिस्तु नृणां याज्ञान्तो हविः॥

तुभ्यः। पत्तादिववर्तुः। कृतामंत्रेण मे सुवेष्टयक। समिक्रमेण जुहुयात्तिलहोमंततः परं॥ अथ न
वयदाहोमाया कृतयंस्कवेण॥ उवैणमहाः। उवाप्या॥ उअग्निमूर्छा॥ उअग्नेविवस्वा॥ उदहस्यत
ये॥ अकंतो॥ अंतो॥ उकयातश्चि॥ उकडुं॥ एनिमंत्रितवममिदिरष्टाष्टसंख्याके जुहुयात्। अ
र्कपालाश। रश्मिरास्त्वपामागा। यपिफलः। उदंवराशमी। इवाक्रुशश्चसमिधः क्रमात्॥ अथ
नवयदाहोमप्रीतांतामानि॥ आदित्यो कपिलो नामपिंगलः सोमे उच्यते। धूमकेतुस्तथानौ मेनेरराशि
बुधस्मृतं॥ गुरौ वैवशिखीतामशुकेन वतिहारकः॥ शनैश्चरेमहातेजाराहोः केतो कृताशनः॥ अथति
लाकृतयः॥ उवैणमहा॥ आबोराजा॥ अग्निदूतं॥ आप्यायस्वानमव्युहो॥ उदुतमं॥ अग्निमूर्छा॥ आमं
दे॥ तमः पृथिव्यै॥ अग्नेविवस्वा॥ इदं विष्णुः स देस्वरीर्षा॥ इदस्य तोचमिसप्र॥ इन्द्रायेहो॥ अकंतो॥ अ
हमिदेवता। न किं इन्द्रांतो देवी। तांके सुपुलं प्रजापतेन॥ कयातश्चिना ब्रह्मयज्ञानं यादं संधां।

केतुं च एवं विव्रश्चिरो ॥ एष ब्रह्मा ॥ इति नवग्रहदेवता अधिदेवता ॥ ॥ अथ पंचलोकपाला ॥ ॥
आवृतः ॥ इमं स्तोमं प्राणशिशुः ॥ आदित्यलक्ष्मणेषोऽथा अथ हरिश्वालाः ॥ त्रातारमिंद्रं ॥ अ
ग्निस्तिग्मेनानाके सुपर्णं विष्ठादि ॥ यराकृष्णं वात आवातु ॥ तवाहं ॥ अनिवा ॥ मयि वर्धः ॥ अतो देवा
ः ॥ अथ वल्लोरो वेदाः ॥ ॐ अग्निमीलेषो रोहितं कुरु ॥ ॐ शेषो ॥ ॐ अथ आयाहि नृणां ॥ ॐ आतो देवी ॥ ॐ अपत्ये
ता नृणां वारं वा स्तोष्यते ॥ प्रवाद्यो ॥ श्रीरमि ॥ मयिरमस्व ॥ इति लक्ष्मी होमः ॥ ॥ अंबकमंत्रेण
गुग्गुलहोमः ॥ ॥ सर्वत्रिमधुयुक् ॥ नवफलांतां नवग्रहमंत्रं होमः ॥ शक्तोऽनु ॥ ऐगानारिं गां जीवीरं
॥ जीजमरकं ॥ उत्ततीनालिकरं वहादिमानियथाक्रमं ॥ मर्षपहोमः ॥ इमं स्तोमः ॥ होमांते यद्दृष्ट
जा ॥ प्राये शिन्नस्कृवा ॥ ४ ॥ ॐ नः स्वाहा ॥ ॐ नुतः स्वाहा ॥ ॐ स्वः स्वाहा ॥ ॐ नृनुवः स्वः स्वाहा ॥ निव
हत् ॥ पुरस्तात् ॥ मध्यात्पूर्वदिशि सरे वन्यसि ॥ हिरनिधारेयेत् ॥ क्षतानां गवर्जं ॥ अमये विष्ट

